

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/56/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316203708
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1316203708.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti o maloletého W. R. D., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka- H.. H.É. O., nar. X.X.XXXX, bytom Z. G. X, XXX XX L. a otec - E. Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX V. M. L., XXXXX G., V., R. Š. C., zastúpený splnomocneným právnym zástupcom: JUDr. Peter Belica, advokát so sídlom Konventná 9, 811 03 Bratislava, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III., č.k. 38P 54/2016-18, zo dňa 24.03.2016 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava III uznesením, č.k. 38P 54/2016-18, zo dňa 24.03.2016 zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd zakázal C. O.F. nar. XX.XX.XXXX, bytom L. O. XX, Ž., stýkať sa s maloletým W. R. D., nar. XX.X.XXXX a tiež, aby mu zakázal s maloletým akokoľvek komunikovať a zdržiavať sa vo vzdialenosti menšej ako 1 km od maloletého. Otec návrh odôvodnil tým, že s maloletým W. je styk upravený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, vo veci sp.zn. 37P 46/2013, ktorým súd schválil dohodu rodičov o zmene úpravy styku otca s maloletým tak, že s maloletým má právo otec sa stretávať prvé 2 týždne v párnom kalendárnom mesiaci od pondelka od 16.00 hod., nepretržite do štvrtka do 19.00 hod. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.11.2013. Súd rozšíril styk otca s maloletým uznesením č.k. 37P 409/2015-7 zo dňa 18.12.2015, ktorým nariadil predbežné opatrenie, na základe ktorého otec má právo stretávať sa maloletým počas vianočných prázdnin v školskom roku 2015/2016 od 26.12.2015 od 9.00 hod. do 03.01. do 17.00 hod. tak, že otec si maloletého prevezme v mieste bydliska matky a na tom istom mieste matke maloletého odovzdá. Otec tvrdil, že matka predbežné opatrenie nerešpektovala, odišla s maloletým k svojim rodičom do Žiliny, a tým bránila styku otcovi s maloletým. Otec sa za účasti polície dostavil do miesta bydliska starých rodičov maloletého avšak narazil údajne na odpor zo strany starého otca maloletého, ktorý bol agresívny, pod vplyvom alkoholu, nechcel otcovi a ani polícií uviesť, kde sa maloletý nachádza. Otec počul maloletého v pozadí, avšak bolo mu údajne zabránené hovoriť. Otec uviedol, že maloletý mu počas realizácie ich styku povedal, že ho starý otec trikrát udrel do nosa tak silno, že sa mu spustila krv z nosa. Matka maloletého odviekla za golier do spálne, kde sa ho starý otec snažil udierať, avšak sa netrafil. Raz v máji 2015, keď otec telefonoval so synom cez R. pristúpil starý otec k maloletému, priložil mu nôž k tvári a povedal mu, že sa má spýtať otca čo je to. Vzhľadom na tieto skutočnosti, z dôvodu predbežnej ochrany psychického a fyzického zdravia maloletého sa otec domnieva, že je dôvodná obava nariadiť predbežné opatrenie.

Súd prvého stupňa právne vec posúdil podľa ustanovení § 102 a § 75 Občianskeho súdneho poriadku a v odôvodnení uznesenia zdôraznil, že účelom predbežného opatrenia je poskytnúť účastníkom dočasnú procesnú ochranu odôvodnenú nebezpečenstvom hrozacej ujmy, dočasnú ochranu ohrozenému právu a musí byť odôvodnená individuálnymi okolnosťami konkrétneho prípadu. Pre potrebu dočasnej úpravy

účastníkov treba rozumieť stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad. Predbežné opatrenie možno nariadiť iba za predpokladu, ak je aspoň osvedčená danosť práva, a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy.

Súd prvého stupňa návrh zamietol na základe zistenia, ktoré vyplývalo z podaného návrhu a obsahu spisu, oboznámil sa s písomnými správami a CD založenými do súdneho spisu otcom maloletého a tiež s informáciami, ktoré si súd vyžiadal, od obvodného oddelenia Policajného zboru Žilina - východ a zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že Okresný súd Bratislava III síce upravil styk otca, tak ako otec uvádzal vo svojom návrhu v čase vianočných prázdnin uznesením č.k. 37P 409/2015-7 zo dňa 18.12.2015, ktorým nariadil predbežné opatrenie, na základe ktorého otec má právo stretávať sa s maloletým W. R. D. počas vianočných prázdnin v školskom roku 2015/2016 od 26.12.2015 od 09.00 hod. do 03.01.2016 do 17.00 hod., a to tak, že otec si maloletého v uvedený deň vyzdvihne v mieste bydliska matky a tiež na tomto mieste matke maloletého vráti, avšak súd zistil, že toto rozhodnutie v čase keď sa otec domáhal styku s maloletým nebolo vykonateľné a matka nemala žiadnu vedomosť o povinnosti odovzdať dieťa otcovi, tak ako to otec mylne uvádza vo svojom návrhu. V danom prípade nezasiahli ani privolaní príslušníci OO PZ Žilina, pretože súdne rozhodnutie v čase, keď sa otec maloletého dostavil do miesta bydliska starých rodičov maloletého, aby si prevzal maloletého od matky nebolo vykonateľné.

Okresný súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že maloletý bol pod dozorom matky a nie starého otca a starý otec nemá súdom stanovenú povinnosť informovať otca o tom, kde sa maloletý nachádza. Okrem toho súd z lekárskej správy z ošetrenia maloletého dieťaťa nezistil, že by došlo k týraniu dieťaťa zo strany starého otca maloletého a ani maloletý nemal zranenia, ktoré by údajnému týraniu nasvedčovali, pričom maloletý sám zmenil svoju výpoveď bez nátlaku a uviedol, že sa udrel sám o balkón. S prihliadnutím na to, súd výpoveď maloletého zdokumentovanú na CD nahrávke, teda ním vyrozprávaný príbeh považoval za nepostačujúci na nariadenie predbežného opatrenia. Účelom predbežného opatrenia je poskytnúť účastníkom dočasnú procesnú ochranu odôvodnenú nebezpečenstvom hroziacej ujmy, dočasnú ochranu ohrozenému právu, avšak v tomto prípade nebola preukázaná naliehavosť právneho záujmu, nebola preukázaná naliehavosť predbežnej ochrany, keďže súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu nariadenia predbežného opatrenia, a preto súd návrh otca zamietol ako nedôvodný. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

Proti uzneseniu podal odvolanie otec maloletého, prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo strany otca vyhovel. Otec namietal odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a/, že v konaní došlo k vadám, podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Ďalej namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností na osvedčenie práva, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Otec v úvode svojho odvolania žiadal, aby všetky doterajšie vyjadrenia otca a jeho právneho zástupcu a označované, predkladané a žiadané dôkazy, v konaní pred súdom prvého stupňa, boli považované aj za súčasť podaného odvolania. Otec v odvolaní namietal, že napadnuté uznesenie súdu zo dňa 24.03.2016 je v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., pretože nedostatočne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti súd považuje za dokázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, neuvádza prečo vykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a neuvádza dostatočne ako vec právne posúdil. Napadané uznesenie nie je dostatočne presvedčivé a je v rozpore s ustanovením § 132 O.s.p., keď súd nevyhodnotil dostatočne dôkazy jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd sa v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku nijako nevysporiadal s predloženými vážnymi dôkazmi svedčiacimi o okolnostiach dôvodných na vyhovieť návrhu otca a mnohé z týchto skutočností, boli už preukázané v súdnom konaní sp.zn. 51P 7/2015 ešte pred podaním návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia. Otec

tvrdil, že matka predbežné opatrenie ignoruje a nerešpektuje a otcovi maloletého dňa 26.12.2015 o 9.00 hod. neodovzdala, čo dokazuje jej e-mail z 23.12.2015. kde oznamuje otcovi, že v Bratislave na adrese odovzdania dieťaťa Z. G. X, L., bude až v januári a že nemá doručené predmetné uznesenie. Otec dňa 26.12.2015 od 9.00 hod. prišiel na miesto bydliska dieťaťa Z. G. X, L., pričom nikto neotváral dvere, preto bol otec nútený podať oznámenie na políciu. Otec sa dostavil dňa 27.12.2015 do Žiliny okolo 15.00 hod. do miesta bydliska rodičov matky Ž., X. L. O., kde mu nebolo umožnené syna prevziať, aj keď prišiel otec do miesta bydliska starých rodičov za asistencie polície. V meste bydliska bol starý otec C. O., ktorý bol agresívny voči otcovi, zjavne opitý a nebol ochotný otcovi ani polícii povedať, kde sa nachádza maloletý syn a matka. Polícia okolo 16.00 hod. telefonovala matke, ktorá nebola ochotná polícii prezradiť, kde sa so synom nachádza a uviedla, že syna otcovi nedá. Otec s políciou opätovne navštívil bydlisko starých rodičov, na zvonenie nikto neotváral. Keď sa otec dovolal matke o 17.00 hod. dňa 27.12.2015 matka odmietla otcovi prezradiť, kde je s maloletým, odmietla dať syna k telefónu a otec mu chcel len popriať všetko najlepšie k Vianociam. Otec doložil doklad, a to zápisnicu z 28.12.2015 o trestnom oznámení z polície Žilina o tejto udalosti neúspešného výkonu styku otca so synom podľa predbežného opatrenia zo dňa 18.12.2015. Takéto bránenie maloletému v styku s otcom týmto násilným spôsobom nie je podľa otca v najlepšom záujme syna, čo len potvrdzuje, že podľa otca, matka nie je dostatočne spôsobilou osobou na výkon starostlivosti voči synovi, čo len potvrdzuje doterajšie dôvodné podozrenie z DVD o tom, ako matka zatvára syna v miestnosti a pácha skutky (trestného charakteru) na ňom. Takýmto konaním matky, keď sa vyhýba realizácii povinnosti zo súdneho predbežného opatrenia, poškodzuje najúprimnejšie záujmy maloletého, o ktorého potreby v tomto konaní ide a tomuto konaniu matky výrazne podľa názoru otca, pomáha C. O., starý otec maloletého. Otec sa dôvodne bojí o synovu bezpečnosť, zdravie a život, ak sa syn v súčasnosti nachádza v nebezpečnom prostredí u násilného starého otca C. O..

Podľa názoru otca navrhovaná predbežná úprava zákazu styku C. O. so synom vytvorí pre syna konečne stav, ktorý nebude pre syna stresujúci, avšak súd v napadnutom uznesení zo dňa 24.3.2016 nesprávne neprihliadol na závažné skutočnosti a dôkazy a návrh otca zamietol. V danom prípade v záujme potreby bezpečia a ochrany syna, existuje dôvodná potreba na nariadenia požadovaného predbežného opatrenia za účelom predbežnej ochrany psychického a fyzického zdravia a života maloletého syna pred C. O., kde niet pochybností o násilnom správaní starého otca C. O. voči synovi, ktorý výrazne vybočuje zo štandardnej výchovy a navyše u matky existuje vážne podozrenie, že nedostatočne vykonáva svoje rodičovské práva voči maloletému, z dôvodu otcovho podozrenia, na základe predložených dôkazov o pravdepodobnom užívaní drog matkou a násilí matky na synovi. Otec v podanom odvolaní tvrdil, že skutkové okolnosti boli dostatočne rozhodujúce pre nariadenie predbežného opatrenia, pretože potreba predbežnej ochrany psychického a fyzického zdravia a života maloletého pred násilným správaním starého otca C. O. voči maloletému keď okrem iného u matky nie je vylúčené užívanie drog, čo otec dokazuje v konaní vo veci sp.zn. 51P 7/2015, je preto pre upevnenie vzťahu syna s otcom potrebné vyhovieť tomuto návrhu, ktorý vytvára možnosť, aby syn nežil v nebezpečnejšom prostredí u C. O., ale radšej u otca, keďže doterajšími skutočnosťami, kde matka bráni rozširovaniu styku otca s maloletým, bola preukázaná existencia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na psychickom a fyzickom zdraví a živote maloletého. Otec poukázal na článok 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov a deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Otec tiež poukázal na ustanovenie § 75 ods. 5 a § 75a Občianskeho súdneho poriadku a tiež § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Namietal, že súd neprihliadol na tieto ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, pritom dôkazy osvedčili danosť právneho nariadenia predbežného opatrenia.

Otec tvrdil, že pokiaľ súd poukázal na to, že starý otec nebol zodpovedný za odovzdanie syna v čase od 26.12.2015 od 9.00 hod. a predbežné opatrenie nebolo v tom čase vykonateľné, je skutkovo aj právne irelevantné, v tomto prípade, keďže rozhodujúce pre posúdenie je len to, či existuje dostatočne dôvodné podozrenie, že starý otec s maloletým synom nakladá tak, ako to maloletý syn na CD nahrávkach popisuje a ako to následne otec len tlmočí polícii či súdu. Hodnovernosť výpovede maloletého nebola v doterajšom konaní nijako vyvrátená a maloletý kontinuálne rozpráva tieto vážne skutočnosti, otec ho do rozprávania týchto skutočností vôbec nenúti ani nenabáda čo vyplýva z CD nahrávok, keďže syn to rozpráva spontánne. Zo záznamu zo dňa 19.01.2016 o podaní vysvetlenia A. C. O. a záznamu o podaní vysvetlenia H. O., ktoré boli uvedené ako dôkaz vyplýva, že dňa 27.12.2016 bol syn jednoznačne v opatere C. O. a jeho manželky, teda starých rodičov, ale bez prítomnosti matky. Nie je preto

pravdivé konštatovanie súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, že by dňa 27.12.2015 bol syn v opatere matky, keď došiel otec na adresu C. O. prevziať si syna na základe predbežného opatrenia Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 18.12.2015. Otec tvrdil, že z vykonaného dokazovania bolo na rozdiel od nesprávneho zistenia súdu jednoznačne preukázané osvedčenie práva, bola preukázaná dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, bolo preukázané odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na zdraví a živote maloletého, a teda bola preukázaná potreba dočasnej úpravy pomerov maloletého v záujme tohto maloletého vo vzťahu k starému otcovi C. O.. Súd bol preto povinný zohľadniť podstatné skutočnosti v prospech nariadenia požadovaného predbežného opatrenia, ktoré však súd nesprávne vyhodnotil, keď návrh zamietol.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého nie je v danom prípade dôvodné.

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania, alebo po začatí konania. V oboch prípadoch je možné ho nariadiť z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný a dočasný charakter.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal, alebo niečo znášal.

Z dočasného charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana. Navrhovateľ preto musí už v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviesť a opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce vydanie predbežného opatrenia.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci. Pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia súd skúma aj to, či návrh je prípustný z hľadiska ústavno-procesných princípov platných v civilnom procese, či je opodstatnený z hľadiska ochrany ústavou zaručených práv a slobôd, ktoré by mohli byť obmedzené, vylúčené, alebo suspendované výrokom predbežného opatrenia.

Z uvedeného vyplýva, že pri prijímaní takéhoto opatrenia, ktoré je opatrením dočasným a predbežným, prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Aj v konaní o predbežnom opatrení musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, pritom (pri súčasnom preukázaní potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov) rozhodné skutočnosti, (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu predbežného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými. Procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie navrhovateľ predbežného opatrenia.

Zákon preto nepredpokladá, že súd bude pri rozhodovaní o predbežnom opatrení vykonávať dokazovanie a naopak, vo vedomí, že výsluchom účastníka konania, proti ktorému návrh na nariadenie predbežného opatrenia smeruje, by mohol byť zmarený účel uvedeného opatrenia; v ustanovení § 75 ods. 6 O.s.p. výslovne formuloval zásadu, že účastníci nemusia byť pred rozhodnutím o návrhu na predbežné opatrenie vypočutí a rovnako, že súd nemusí nariadiť pojednávanie. Pri samotnom osvedčovaní nároku (na základe predložených listín) potom nie je treba dôsledne dodržiavať tie formálne požiadavky, ktoré zákon ukladá pri dokazovaní, vrátane požiadavky, aby sa druhá strana sporu mohla pred rozhodnutím o predbežnom opatrení k obsahu listín, z ktorých bude súd robiť záver o tom, či sú splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, vyjadriť.

Zo zákonného ustanovenia (§ 75 ods. 6 O.s.p.) treba vyvodíť, že účastníci nemusia byť vypočutí, a že súd pri nariadení predbežného opatrenia nemusí nariadiť pojednávanie, pretože sa nejedná o prejednanie veci samej. Citované ustanovenie je práve výnimkou zo zásady ustanovenej v § 18 a § 115 O.s.p. Súd o návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhoduje aj bez vylučenia účastníkov, tým je daná možnosť súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj bez toho, že by sa účastníci k návrhu predbežného opatrenia priamo a ústne vyjadrili. Takýto postup v konaní umožňuje súdu vychádzať z predpokladov, ktoré osvedčujú dôvodnosť takéhoto návrhu, bez toho, aby nariadil pojednávanie, alebo vypočul účastníkov.

V danom prípade preto námietka otca maloletého v podanom odvolaní, týkajúca sa nedostatočne vykonaného dokazovania a namietaných nesprávnych skutkových zistení nebola dôvodná.

Pokiaľ otec v podanom odvolaní namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Súd prvého stupňa danú vec právne posúdil podľa § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p., podľa ktorého, predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal, alebo niečo znášal. Odvolací súd nezistil pochybenia v súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvého stupňa v preskúmvanej veci.

Predbežné opatrenie v oblasti starostlivosti súdu o maloletých by malo byť len krátkodobým provizóriom a nie konečným rozhodnutím vo veci samej. Účelom predbežného opatrenia v konaní o výchove maloletého dieťaťa je dočasná úprava pomerov účastníkov konania, resp. ochrana potenciálneho výkonu rozhodnutia, ktorý by mohol v budúcnosti byť ohrozený. Osobitosť inštitútu spočíva v skutočnosti, že ide o súdnu úpravu, avšak pred vydaním rozhodnutia vo veci samej. Toto opatrenie má mať výnimočný charakter, v prípade rozhodnutí o výchove maloletých detí má svojim spôsobom smerovať k ich „prežitiu“. Z tohto hľadiska právna úprava zodpovedá Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaraďuje právo na prežitie medzi právami dieťaťa na popredné miesto.

V článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. V zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov a deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností, alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju úlohu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom v súlade s § 30 Zákona o rodine a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté

dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne vzťahu k tomuto rodičovi.

Treba zdôrazniť, že rodič má právo sa s dieťaťom stýkať. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom čo je, alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja, jednak na zmenu rozhodnutia o zverení a to aj bez návrhu. Pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Dáva záruky toho, že dieťa bude vychovávané v ovzduší nepriateľskom druhému rodičovi, bude manipulované, citovo vydierané, programované, alebo korumpované. Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako to formuluje Dohovor o právach dieťaťa.

V danom prípade je maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá dokáže zabezpečiť, aby boli zabezpečené práva obidvoch rodičov na výchovu a starostlivosť o maloletého, teda aj zo strany otca počas styku s maloletým v určenom čase. Pokiaľ matka nebude rešpektovať právo otca na starostlivosť o maloletého a tiež právo maloletého na výchovu a starostlivosť zo strany otca, jej konanie nie je v záujme maloletého, čo môže byť dôvodom na zmenu výchovného prostredia maloletého.

Otec maloletého tvrdil, že pokiaľ súd poukázal na to, že starý otec nebol zodpovedný za odovzdanie syna v čase od 26.12.2015 od 9.00 hod. a predbežné opatrenie nebolo v tom čase vykonateľné, je to skutkovo aj právne irelevantné. S takýmto tvrdením otca sa nemožno, podľa názoru odvolacieho súdu, stotožniť.

V danej veci súd prvého stupňa rozhodol správne, keď zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, pretože i keď príslušný súd nariadil predbežné opatrenie a upravil styk otca s maloletým, pokiaľ nebolo uznesenie vykonateľné, nevznikla matke povinnosť otcovi maloletého odovzdať, keď ako tvrdila, nemala o tom vedomosť, keď jej uznesenie nebolo doručené. Zároveň však treba zdôrazniť, že nariadené predbežné opatrenie presne určovalo podmienky styku otca s maloletým, čas, miesto, kde si otec maloletého prevezme a kde aj matke maloletého po skončení stretnutia odovzdá. Z obsahu spisu a predložených dôkazov vyplýva, že miestom odovzdania maloletého otcovi, bolo miesto bydliska matky a tiež aj maloletého. Nariadené predbežné opatrenie neurčovalo otcovi povinnosť, dostaviť sa do Žiliny, na uvedenú adresu a tak otec ani nemal právo žiadať od matky, aby mu maloletého odovzdala na inej adrese, ako je určená v rozhodnutí súdu a matka ani nemohla konať v rozpore s nariadeným predbežným opatrením, pretože toto jej povinnosť maloletého odovzdať otcovi v Žiline neukladalo. Pokiaľ však matka po vykonateľnosti a právoplatnosti uznesenia, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie a upravený styk otca s maloletým, rozhodnutie súdu nerešpektuje, nemožno sa tejto povinnosti domáhať nariadením ďalšieho predbežného opatrenia, ale prostredníctvom výkonu rozhodnutia. Podľa § 76 ods. 2 O.s.p. predbežným opatrením možno uložiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať. V súvislosti s týmto ustanovením nemožno vyhovieť návrhu otca na nariadenie požadovaného predbežného opatrenia, pretože starý otec maloletého nie je účastníkom tohto konania a v súvislosti s týmto konaním mu nevznikajú žiadne práva a povinnosti vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletému a preto ukladanie povinnosti (podľa § 76 ods. 2 O.s.p.) v tomto konaní niekomu inému, ako účastníkovi konania, nie je procesne prípustné. Pokiaľ sa však otec rozhodne podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia proti C. O. a preukáže zákonné podmienky na jeho nariadenie, bude sa takýmto návrhom zaoberať súd v inej veci, ak takýto návrh otec podá. V tomto konaní návrh otca nie je opodstatnený a nemožno mu vyhovieť.

Odvolací súd zastáva názor, že okresný súd v súlade s uvedeným ustanovením správne právne posúdil danú vec a rozhodol v súlade so zákonom a námietka otca v podanom odvolaní, ktorá sa týkala nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa nebola opodstatnená.

Okrem toho je nutné zaoberať sa tiež námietkou otca, že odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu je nejasné, nezrozumiteľné, arbitrárne a nepreskúmateľné.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva (v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv a to napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách ustanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), predkladať a označovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 O.s.p.), právo na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.).

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je irelevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušujú ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, ktoré majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05 a tiež Kraska c. Švajčiarsko).

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z článku 46 a naśl. Ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p.), pritom spravodlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby jeho závery, ku ktorým na základe zhodnotenia skutkového stavu veci dospel boli prijateľné, racionálne a v neposlednom rade aj spravodlivé a najmä presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p., IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 332/09).

Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Pri hodnotení dôkazov ide o činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Arbitrárnosť rozhodnutia môže byť kvalifikovaná buď ako rovnocenná konkurencia viacerých protichodných právnych názorov vyslovených súdom, alebo situácia, v ktorej súd svoj jediný právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré prichádzajú do úvahy.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t.j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06).

Aj Európsky súd pre ľudské práva formuloval viaceré zásady odôvodnenia rozsudkov, z ktorých vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené, rozsah tejto povinnosti sa však môže meniť s ohľadom na povahu rozhodnutí a musí byť posudzovaný podľa okolností každého prípadu (H. c. Belgicko z 30. novembra 1987, Ruiz Torija a Hiro Blani c. Španielsko). Odôvodnenie pritom musí vyhovovať najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti, ktorá má svoje opodstatnenie nielen z hľadiska možného použitia opravného prostriedku, ale ako bolo uvedené, súvisí aj s postupom súdu z hľadiska práva na spravodlivé súdne konanie.

Samotné rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany, musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov súdneho konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, jasnosť a súlad skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku.

Zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudkov vyplývajú z § 157 ods. 2 O.s.p. Jeho účelom je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku, zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku. Z hľadiska úplnosti odôvodnenia rozsudku sa žiada, aby odôvodnenie obsahovalo najmä stručné a výstižné prednesy účastníkov a ich konečné návrhy, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a skutočnosti, ktoré mal preukázať a právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení. Ak súd svoj skutkový a naň nadväzujúci právny záver v rozhodnutí riadne neodôvodní, jeho rozsudok nemožno považovať za preskúmateľný.

Po preskúmaní veci dospel odvolací súd k záveru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p. a právu účastníkov na spravodlivé súdne konanie.

Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade nebolo postupom súdu prvého stupňa porušené právo odvolateľa na spravodlivé súdne konanie, čím mu okresný súd neodňal možnosť konať pred súdom. Po posúdení námietky otca maloletého, spochybňujúcej presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie zodpovedá požiadavke ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným

zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán - postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

V súvislosti s námietkou otca maloletého, že okresný súd pri rozhodnutí na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd zastáva názor, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania s prihliadnutím na charakter predbežného opatrenia a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite objasnil. Z odôvodnenia jeho uznesenia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. V správaní matky, vychádzajúc z tvrdenia otca, nezistil také nedostatky, ktoré by bránili vo výchove a starostlivosti o maloletého zo strany matky. V tomto štádiu konania súd nezistil potrebu dočasnej úpravy pomerov rodičov maloletého a opodstatnenosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Krajský súd s prihliadnutím na uvedené dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie odvolaním napadnutého uznesenia okresného súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia.

Krajský súd sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a pre doplnenie uvádza, že za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd nerozhodol a neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

Tvrdenie o neúplnosti vykonaného dokazovania, resp. že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie o navrhovanom predbežnom opatrení a nemalo za následok nesprávne rozhodnutie a tvrdenie odvolateľa o nedostatkoch dokazovania je neopodstatnené.

Pretože uznesenie súdu prvého stupňa spĺňa základné právne náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvostupňového konania, jeho odôvodnenie je presvedčivé a odvolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje, potvrdil ho ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. na zdôraznenie jeho správnosti ho iba doplnil o ďalšie dôvody.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.